	Samostatná příloha k MPN 1 – Alternativní množné číslo a gramatická shoda	MPN 1/SPEJ 4
		Vydání č.: 1
		Strana/Počet stran: 1/2

Schválil: Ing. Jiří Kratochvíl, ředitel odboru technické normalizace	Datum: 2012-03-08	Podpis:
---	-------------------	---------

Alternativní množné číslo a gramatická shoda

Vzhledem k typologické odlišnosti češtiny a angličtiny nelze při překladu uplatňovat stejný způsob uvádění alternativního množného čísla.

Angličtina řeší téměř vše připojením (**s**), popř. (**es**) za podstatné jméno v jednotném čísle, což je pro ni až na drobné výjimky naprosto dostačující signalizace čísla množného. V případě potřeby se k tomu přidává ještě také uvádění slovesa, výjimečně i dalších výrazů v množném čísle v závorce.

Pro češtinu jako flektivní jazyk platí tyto zásady:

1. **V závorce je třeba uvádět vždy celé slovo v množném čísle**, nikoliv jen jeho zakončení. Zakončení slova lze chápat různým způsobem, a proto není zaručeno jednotné a systémové řešení. Navíc se tak stavba slova často spíše zastírá a tvar slova nelze identifikovat nebo dochází k jeho zkreslení. Doporučuje se proto vypsát v závorce – která se od předcházejícího i následujícího textu odděluje mezerou – plnou podobu množného čísla. Například:

- **kontrola měřením velikosti hodnot znaku (znaků)**; nesprávně: *kontrola měřením velikosti hodnot znaku(ů)*, popř. *znaku(-ů)* apod.
- **maximální teplota na výfukové trubce (trubkách)**; nesprávně: *maximální teplota na výfukové(ých) trubce(ách)*; *na výfukové(vých) trubce(kách)*, popř. *výfukové(-ých) trubce(-kách)* aj.

2. U podstatného jména rozvíjeného shodným přívlastkem se většinou považuje za plně dostačující uvádět množné číslo jen u základového podstatného jména – tj. např. **kontrola zvoleného znaku (znaků)**.

V případě potřeby – především z důvodů jasnosti a jednoznačnosti – se celé spojení uvádí současně v jedné závorce. To znamená např. **kontrola zvoleného znaku (zvolených znaků)**; **maximální teplota na výfukové trubce (výfukových trubkách)**.

3. U dalších větných členů se už množné číslo nesignalizuje, protože text zatížený mnoha závorkami by byl zbytečně složitý a nepřehledný. Platí přitom, že **gramatická shoda a její vyjadřování (tj. podoba přídavných jmen, zájmen, sloves) se vztahuje pouze k výrazům, které nejsou uvedeny v závorce**. Například:

- **Other requirements and other EU Directives may be applicable to the product(s) falling within the scope of this standard.** → **Na výrobek (výrobky), který je předmětem této normy, se mohou vztahovat další požadavky a další směrnice EU.**
- **plán, který stanovuje rozsah výběru (výběrů), který se má použít**; nikoliv *plán, který stanovuje rozsah výběru (výběrů), který (které) se má (mají) použít*
- **elektromotorická síla (síly) je měřena**; nikoliv *elektromotorická (elektromotorické) síla (síly) je (jsou) měřena (měřeny)*; ani *elektromotorická(é) síla(y) je (jsou) měřena(y)*, popř. další varianty téhož
- **toto místo (místa) pro uložení voru (vorů) musí být vždy snadno přístupné**; nikoliv *toto (tato) místo (místa) pro uložení voru (vorů) musí (musejí) být vždy snadno přístupné (přístupná)* apod.
- **zásobník (zásobníky) nesmí být doplňován**; nikoliv *zásobník (zásobníky) nesmí (nesmějí) být doplňován (doplňovány)* apod.

4. Ve specifických případech lze zvolit individuální řešení. Například tam, kde tvar podstatného jména nesignalizuje číslo nebo rod, popř. obojí, se do závorky klade sloveso (slovesný tvar). U složených slovesných tvarů se z důvodů jasnosti a jednoznačnosti v závorce uvádí plný slovesný tvar, nikoliv jen jeho část. Například: **zkoušející byl školen (byli školeni)**; **zkoušející byla školená (byly školeny)**.

	Samostatná příloha k MPN 1 – Alternativní množné číslo a gramatická shoda	MPN 1/SPEJ 4
		Vydání č.: 1
		Strana/Počet stran: 2/2

ZÁVĚR

V češtině existuje více přijatelných možností uvádění alternativního množného čísla; vždy však musí být dodržen požadavek souladu s pravidly a zásadami uplatňovanými ve spisovném českém jazyce. Konkrétní volba by měla vycházet z toho, že text musí být jasný a jednoznačný a současně také přehledný.

Pravidlo, které je nutno vždy zachovat, zní: **V rámci jednoho textu je třeba systémově používat pouze jeden z možných způsobů řešení.**

Takhle by to v žádném případě vypadat nemělo: *Musí zahrnovat organismus(-my), o němž (nichž) je známo, že je (jsou) přirozeně odolný (-é) vůči sterilizačnímu(ním) činidlu (činidlům).*

Podobná nesystémová řešení vedou nejen k nepřehlednosti a ztrátě orientace, ale také ke snížení srozumitelnosti textu.

MPN 1/SPEJ 4